

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologie Landgoed Oosterbroek

projectnummer: 247.00.07.60.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Landgoed Oosterbroek
Datum: 06-08-2019

Inleiding

In verband met het voornemen om de functie van enkele bestaande panden op Landgoed Oosterbroek te Eelde te wijzigen, wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. De gewenste functies betreffen hoofdzakelijk wonen en zorgfuncties. Voor een deel is de gewenste invulling in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan, maar voor een aantal panden is een wijziging van de planologische regels nodig. Dit betreft de panden Oosterbroek 1, 1a, 5, 5a, 5b en 5c. Voor de overige gronden geldt dat het geldende bestemmingsplan de basis is voor dit op te stellen bestemmingsplan.

Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een bureau-inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of het plan uitvoerbaar is in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied is gelegen ten noordoosten van Groningen Airport Eelde en heeft een omvang van circa 42 hectare. Het plangebied wordt aan de noord-, oost- en zuidzijde omgeven door grasland met lanen en houtsingels. Het plangebied zelf bestaat uit een landgoed, een aantal woningen, opgaand groen, een aantal graslanden en een waterpartij. Ten oosten van het plangebied is de A28 gelegen. Figuur 1 geeft de begrenzing van het plangebied weer.

Het plan maakt functiewijzigingen mogelijk voor de panden van Oosterbroek 1, 1a, 5, 5a, 5b en 5c. Voor een deel gaat het om een functiewijziging, bijvoorbeeld van maatschappelijk naar wonen, maar in een aantal gevallen gaat het alleen om een verduidelijking van de bestemming, bijvoorbeeld door planologisch te regelen dat 1 woning is toegestaan op een bepaald adres met woonbestemming. Het plan maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarvoor sloop van de panden vereist is. Ook worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt waarvoor bomen moeten worden gekapt, vegetatie moet worden verwijderd of oppervlaktewater moet worden gedempt.

Hieronder wordt kort besproken welke functiewijzigingen mogelijk worden gemaakt.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Oosterbroek 1 is op dit moment specifiek bestemd voor maatschappelijke instellingen op het gebied van verslavingszorg. Deze bestemming wordt verruimd, zodat ook beschermd wonen en wonen met zorg mogelijk wordt. Oosterbroek 1a heeft op dit moment een maatschappelijke bestemming die in het nieuwe bestemmingsplan wordt omgezet naar wonen (1 woning). Oosterbroek 5 is bestemd als wonen. De bestemming van deze locatie blijft wonen (1 woning), maar in combinatie met het gebruik van het pand als kantoor/vergaderlocatie. Oosterbroek 5a heeft in de huidige situatie een maatschappelijke bestemming, maar krijgt de bestemming wonen (1 woning). Oosterbroek 5b en 5c zijn bestemd als wonen. Deze panden krijgen de bestemming wonen (1 woning).

Bij de overige bestemmingen waar geen functiewijziging mogelijk wordt gemaakt, is aangesloten bij het 'bestemmingsplan Buitengebied Tynaarlo', het 'bestemmingsplan Buitengebied Tynaarlo, partiële herziening' en/of het 'bestemmingsplan Herziening Hoog Hullen'. In afwijking hiervan is wel een beperking opgelegd ten aanzien van de plaatsing van verlichting. In het plangebied wordt uitsluitend nieuwe verlichting toegestaan op maximaal 3,5 meter hoogte met naar beneden gerichte lichtarmaturen. Dit om ongewenste lichtuitstraling voor mensen en natuur (onder andere vleermuizen en andere nacht actieve dieren) te voorkomen.

Figuur 1. Begrenzing van het plangebied (rode lijn) van landgoed Oosterbroek (bron kaartondergrond: ruimtelijkeplannen.nl; geraadpleegd op 25-06-2019)

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF²) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 06-08-2019 09:05:19) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreffen voornamelijk amfibieën en reptielen, zoogdieren en vogels met jaarrond beschermde nesten. Verder zijn de vissoort grote modderkruiper en de libellensoort gevlekte witsnuitlibel bekend. Deze laatste twee soorten zijn aan wateren met een goed ontwikkelde watervegetatie gebonden, zoals die voorkomen in het nabijgelegen Drentsche Aa-gebied.

Het plangebied is door de aanwezigheid van oude gebouwen en oude bomen zeer geschikt voor vleermuizen. Veel van de in de uitvoer van Quickscanhulp.nl genoemde soorten zijn bekend uit het plangebied of hier te verwachten, zoals gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, rosse vleermuis en franjestaart. Het plangebied kan hierbij fungeren als verblijfplaats, maar ook als foerageergebied of vliegroute. Voor dit laatste zijn met name de laanstructuren en bosranden van belang.

Ook een heel aantal van de grondgebonden zoogdieren van Quickscanhulp.nl zijn uit het plangebied bekend of te verwachten, met uitzondering van de sterk aan water gebonden soorten bever en otter

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het plangebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

die in het Drentsche Aa-gebied voorkomen. Het plangebied biedt geschikt biotoop voor een aantal algemene soorten waarvoor in de provincie Drenthe een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Wnb, zoals bosmuis, rosse woelmuis, egel, wezel, konijn en ree. Het plangebied is echter ook geschikt voor de niet-vrijgestelde soorten boom- en steenmarter en eekhoorn die uit de directe omgeving (0-1 kilometer) bekend zijn (Quickscanhulp.nl). In het plangebied kunnen verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn en het plangebied kan tevens dienen als foerageergebied.

Nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, buizerd, ransuil of sperwer (Quickscanhulp.nl) zijn niet uit te sluiten in het plangebied. Het plangebied kan ook een onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten. Verder zullen in het plangebied vogels broeden waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, zoals merel, zanglijster, heggemus, zwartkop, roodborst, gaai en houtduif.

Het plangebied vormt geschikt voortplantingsbiotoop en landbiotoop voor enkele algemene amfibieensoorten, zoals gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker (Quickscanhulp.nl). Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Drenthe ook een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de directe omgeving van het plangebied zijn ook enkele niet-vrijgestelde amfibieën bekend, te weten alpenwatersalamander, boomkikker, heikikker en poelkikker. De aanwezigheid van deze soorten in het plangebied kan niet worden uitgesloten, al zijn er ten noorden en oosten van het plangebied geschiktere voortplantingswateren aanwezig.

Voor de uit de directe omgeving van het plangebied bekende reptielen ringslang en levendbarende hagedis en voor de uit de bredere omgeving (1-5 kilometer) bekende hazelworm (Quickscanhulp.nl) is plaatselijk geschikt leefgebied in het plangebied aanwezig.

Geschikt leefgebied voor uit de omgeving bekende beschermde soorten uit de soortgroepen planten, ongewervelden en vissen is niet aanwezig. Deze worden niet verwacht in het plangebied.

TOETSING

Het plan maakt geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk waarvoor sloop van de panden vereist is. Ook worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt waarvoor bomen moeten worden gekapt, vegetatie moet worden verwijderd of oppervlaktewater moet worden gedempt. Daarom worden geen nest- of verblijfplaatsen van vogels, zoogdieren, amfibieën of reptielen vernietigd of beschadigd. Negatieve effecten op beschermde soorten van deze soortgroepen door aantasting van verblijfplaatsen treden niet op.

Het plangebied zal om deze reden ook geschikt blijven als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën en reptielen.

Doordat uitsluitend lichtarmaturen met naar beneden gerichte lampen op lage hoogte boven de grond worden toegestaan, is als gevolg van het plan ook geen toename van lichtverstoring van vleermuizen en andere nachttactieve dieren. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied of onderbreking van belangrijke vliegroutes treden niet op.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het meest nabijgelegen gebied beschermd middels de Wnb betreft het Natura 2000-gebied 'Drentsche Aa-gebied' wat is gelegen op een afstand van ruim 600 meter ten zuidoosten van het plangebied.

Een groot deel van het plangebied is aangewezen als NNN. Uitsluitend de agrarische percelen aan de zuidwestzijde met de naastgelegen erven vormen geen onderdeel van het NNN. In het Natuurbeheerplan van de provincie Drenthe voor 2020 is geen beheertype toegekend aan de bestaande erven waar ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. De omringende bossen zijn grotendeels aangewezen

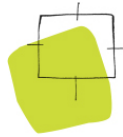
als N07.03 Park- of stinzenbos en kleinere delen zijn aangewezen als N16.03 Droog bos met productie en N15.02 Dennen- eiken-, en beukenbos. De laanstructuren zijn aangewezen als beheertype L01.07 Laan en graslandpercelen zijn aangewezen als N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. De kleine wateren aan de noordzijde van het plangebied zijn aangewezen als L01.01 Poel en kleine historische wateren, terwijl het grote water aan de oostzijde is aangewezen als N04.02 Zoete plas.

TOETSING

Doordat het plan geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt en door de relatief grote afstand tot het Drentsche Aa-gebied, kunnen de meeste negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten worden. De functieveranderingen kunnen in potentie echter leiden tot wijzigingen in het aantal verkeersbewegingen. Bij een toename van het aantal verkeersbewegingen kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied. De functieverandering van maatschappelijk naar wonen zal leiden tot een afname van het aantal verkeersbewegingen. Aangezien de maatschappelijke functie op deze percelen wordt beëindigd, kan de ritproductie van deze functies van de nieuwe woning worden afgetrokken. Op basis van de CROW-publicatie nummer 318 'Kencijfers wonen, werken en voorzieningen' kan worden uitgegaan van een ritproductie van gemiddeld 8 ritten per etmaal per woning. Voor de maatschappelijke functie die binnen de percelen mogelijk was, kan worden uitgegaan van een ritproductie van 18 ritten per etmaal per gebouw (fysiotherapiepraktijk). Dit betekent dat voor de twee panden aan de Oosterbroek 1a en Oosterbroek 5a de ritproductie met 20 ritten af zal nemen. Aan de Oosterbroek 5 wordt echter wel een extra vergaderruimte van circa 40 m² mogelijk gemaakt. Op basis van de CROW-publicatie nummer 318 'Kencijfers wonen, werken en voorzieningen' kan hiervoor worden uitgegaan van een ritproductie van gemiddeld 8,7 per 100 m². De toename van verkeersbewegingen voor een vergaderruimte van 40 m² bedraagt derhalve 3,5 per etmaal. In de toekomstige situatie kan er vanuit worden gegaan dat de verkeersgeneratie per etmaal met gemiddeld 16,5 verkeersbewegingen af zal nemen. Negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde gebieden zijn dan ook niet te verwachten als gevolg van het plan.

Voor gronden die zijn aangewezen als NNN geldt op grond van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid dat "een ruimtelijke plan, indien het een bestemmingsplan betreft, geen bestemmingen en regels bevat die omzetting naar de natuurfunctie onomkeerbaar belemmeren en de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland significant aantasten."

Het plan maakt geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk in het plangebied, uitsluitend een functieverandering van bestaande gebouwen. Het plan maakt dan ook geen ontwikkelingen mogelijk die de omzetting naar een natuurfunctie onomkeerbaar belemmeren. De functiewijziging van maatschappelijk naar woning of van verslavingszorg naar andere vormen van zorg (beschermde wonen en wonen met zorg) zal ook niet leiden tot een duidelijk ander terreingebruik. Aan de bestaande erven is bo-

vendien in het natuurbeheerplan Drenthe 2020 geen beheertype of ambitietype toegekend. Aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN door de functiewijziging van de gebouwen is dan ook niet aan de orde.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan. Negatieve effecten op beschermde soorten als gevolg van het plan zijn niet te verwachten. Nader onderzoek of een ontheffing van de Wnb is niet nodig.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze ontwikkeling is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. De ontwikkeling is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.